

Projektplan

Sundhedsstaben

Forebyggelse af rygestart hos børn i Billund Kommune

Sagsbehandler:
Margrethe Pedersen
Tlf. 79727307
mpe@billund.dk

Opgavetype: Udviklingsopgave Børneområdet

Journalnr: 75695/18

Revideret d. 11.11-18
Version 1

Indledning og baggrund

Bestiller: Børneudvalget og Unge- og Kulturudvalget

Ryging er uden sammenligning den enkeltstående risikofaktor, der har størst betydning for folkesundheden. På trods af dette fortsætter 16,9 procent af befolkningen med at ryge.

I Danmark er der årligt knap 14.000 flere dødsfald blandt rygere og eksrygere end blandt personer, der aldrig har røget. Dødeligheden er tre gange højere blandt rygere sammenlignet med aldrig rygere. En rygers liv er gennemsnitlig 10 kortere end en ikke rygers liv. Rygning er den mest betydningsfulde forebyggelige risikofaktor for dødeligheden herhjemme.

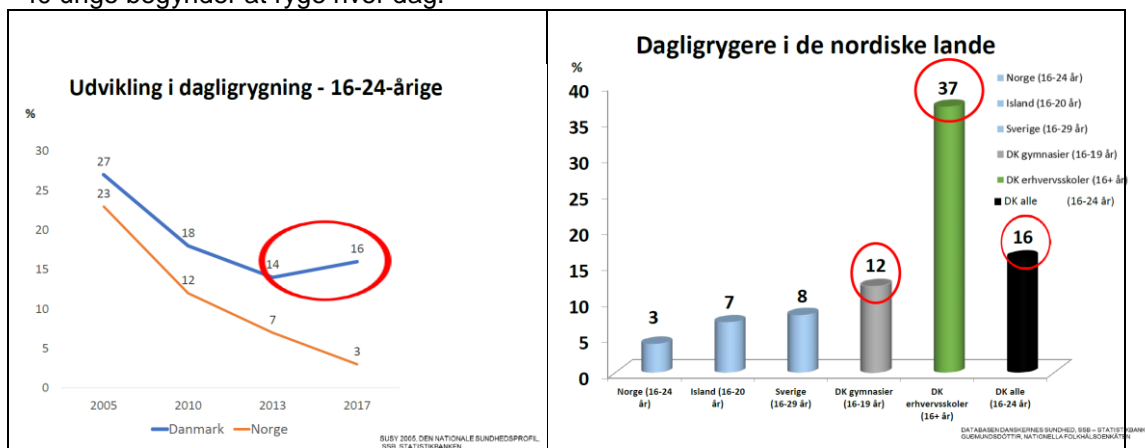
Endvidere har rygere flere kontakter til primærsektoren, flere indlæggelser og behandlinger i sekundærsektoren og mere arbejdsmarkedsfravær end personer, der aldrig har røget, hvilket har store samfundsøkonomiske konsekvenser.

En Kora analyse fra 2016 viser, at en ryger koster hvert år det offentlige op til 18.000 kr. mere end en ikke-ryger, - år man ser på udgifter til sundhed, hjemmepleje og overførselsindkomster. I alt koster rygere det offentlige 8,6 mia.kr. mere end ikke rygere.

Sundhedsstyrelsen har i samarbejde med en række organisationer gennemført ny undersøgelse, der viser, at andelen af rygere ikke er faldet siden 2011. Selv om mange har held med at stoppe med at ryge, kommer der stadig nye rygere til. Og de nye rygere er er primært børn og unge under 18 år.

Børn, Unge og rygning – nationale data

En af de helt store udfordringer på rygeområdet er, at mange unge stadig begynder at ryge. 40 unge begynder at ryge hver dag.

Jo tidligere et ungt menneske begynder at ryge, jo større er sandsynligheden for, at han/hun ender som storryger (mere en 15 daglig cigaretter). I løbet af ganske kort tid bliver unge afhængig af nikotinen i tobakken, hvilket gør det vanskeligt at stoppe. Kun 2 cigaretter i ugen i en relativ kort periode kan skabe afhængighed. Der er derfor ikke tale om, at rygning er et frit valg, der er tale om afhængighed.

Rygevaner i grundskolen

33/32 procent af de 15 årige piger/drenge har prøvet at ryge.

Tabellen viser aldersfordeling af børns rygevaner i procent

Rygning	11 år		12 år		13 år		14 år		15 år	
	Piger	Drenge	Piger	Drenge	Piger	Drenge	Piger	Drenge	Piger	Drenge
Rygedebut	2	7	4	4	6	6	11	9	12	10
Ryger ugentlig	1	2			4	5			18	18
Ryger dagligt	1	2			1	2			4	6

Kilde: Skolebørns undersøgelsen 2014

Risikofaktorer for rygestart

- Billige priser på tobak
- Let tilgængelighed
- Konstant eksponering

Skolens betydning:

- En ud af fem tænder deres første cigaret i skolen
- Skolen danner rammer om det sociale
- Synlig rygning blandt lærere øger eleveres risiko for at begynde at ryge
- Højt antal tobakssteder tæt på skoler er forbundet med større sandsynlighed for børn og unge eksperimenterer med tobak.

Festivals:

- 9% af de festivalgæster, der aldrig har røget før, debuterer som rygere på en festival
- 24% af de festivalgæster, der er holdt op med at ryge, starter igen, når de er på en festival

Hvad virker – forebygger rygestart og fremmer rygestop

Forskning og erfaringer viser, at øgede priser på tobak og strukturelle rammer har størst virkning for rygestop.

- Højere tobaksafgifter
- Anti synlighed
- Neutrale cigaretpakker
- Røgfri miljøer og rygeforbud der håndhæves
- Skolebaseret flerstrengt tobaksforebyggelse
- De-normalisering

Røgfri skoletid forebygger rygning, fordi rygning ikke længere er en del af kulturen:

- Støtter nye elever i ikke at begynde at ryge
- Støtter elever, der ryger i at stoppe eller reducere deres forbrug
- Et sundere miljø i skolen
- Elever er mere sociale på tværs af grupper
- Færre afbrydelser i løbet af skoledagen
- Skolen sender et signal om at de interesserer sig for eleveres sundhed
- De ansatte er gode rollemodeller

Røgfri skoletid betyder, at der ikke må ryges i skoletiden, hverken på eller uden for matriklen. Gælder alle ansatte, elever og gæster på skolen.

Når skoler vælger at indføre røgfri skoletid, skal skolen tilbyde hjælp til rygestop og indføre aktiviteter, som elever kan mødes om i pauser.

Sådan indfører I røgfri skoletid

Grundskoler er underlagt lov om røgfri matrikel, men har ikke automatisk røgfri skoletid. Kommunerne kan selv beslutte at indføre røgfri skoletid. I Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakke Tobak, fremhæves røgfri skoletid i både grundskoler som grundniveau.

Andre tobaks- og nikotinprodukter

Røgfri tobak er yderst afhængighedsskabende og øger risikoen for at udvikle hjerte-kar-sygdomme, ligesom risikoen for at udvikle sår i mundhulen stiger ved brug af røgfrie tobaksprodukter, som optages oralt. Der er ikke entydig viden om, hvorvidt snus er et effektivt middel til rygestop. Svenske undersøgelser viser, at op mod 60 procent af dem, der benytter snus i forbindelse med rygestop, ender med at blive afhængige af snus i stedet for.

Sundhedsstyrelsen anbefaler, at e-cigaretter, røgfri tobak og alle andre nyere tobaks- og nikotinprodukter sidestilles med rygning i kommunernes forebyggelsesindsats. Det anbefales derfor, at regler og indsatser vedr. rygning også gælder for røgfri tobak, e-cigaretter mv.

Programmer ved Kræftens Bekæmpelse

X:IT

Forskning viser, at rygning smitter, derfor skal skoler, der deltager i X:IT forløb arbejde hen mod, at både elever og voksne ikke ryger i skoletiden. X:IT er en forebyggende indsats til 7-9 klasse udviklet af Kræftens Bekæmpelse. X:IT inddrager skolemiljø, undervisning og forældre og skal gennem holdninger, regler, viden og dialog motivere de unge til at være røgfri.

(Bilag 1: X:IT – en forebyggende indsats i folkeskolen)

Cool uden Røg - Fotokonkurrence

Cool uden røg er en del af X:IT. Det er et undervisningsforløb på tre moduler om rygning og identitet:

- Hvem er cool
- Tag billeder af mennesker der er cool
- Hvorfor er der nogen der ryger.

Klassen uploader de bedste billeder til en webside og deltager i en konkurrence for 7-9 klasser. Fristen for at deltage i konkurrencen er den sidste dag inden efterårsferien, hvor mange skoler har arbejdet med krop og sundhed op til ferien. Billund Kommunes indsendte billeder udstilles langs Playline.

De tre moduler vil sammenlagt vare omkring tre lektioner á 45 minutters varighed. (Bilag 2: Lærervejledning til Cool uden røg)

Kræftens bekæmpelse uddanner unge sundhedsformidlere, der frivilligt underviser de ældste elever på skoler. Fra skolestart til efterårsferien kan skoler booke de frivillige unge sundhedsformidlere til at varetage eller supplere Cool uden Røg forløb i klasser. (Sundhedsformidlere uddannes i større byer med videregående uddannelser).

Røgfri fremtid

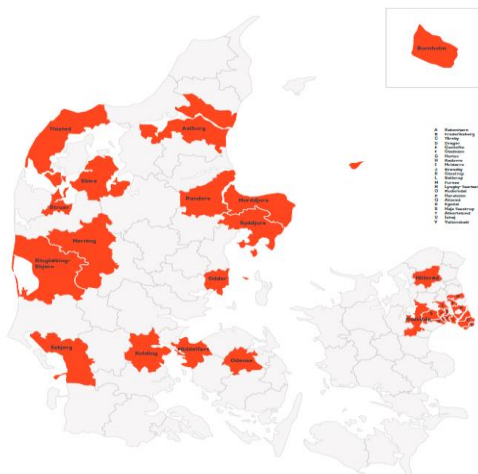
Kræftens bekæmpelse og Trygfonden har en fælles vision om et røgfrit Danmark i 2030. Visionen er et røgfrit Danmark, hvor ingen ryger eller bliver udsat for tobaksrøg.

- Målet er at ingen børn og unge under 18 år ryger i 2030 og færre end 5 procent af den voksne befolkning ryger i 2030. Børn har ret til at vokse op i et røgfrit miljø.
- Strategi:
 - At udbygge den folkelige opbakning
 - At arbejde for at beslutningstagerne skaber de strukturelle rammer, der forebygger rygestart, fremmer røgfrie miljøer og får flere til at lykkes med at holde op med at ryge
 - At samarbejde med en lang række partnere om at gøre røgfrihed til normen.

Røgfri Fremtid engagerer aktører i et bredt partnerskab, som baner nye veje i arbejdet med tobaksforebyggelse. Over 60 partnere har tilsluttet sig Røgfri Fremtid herunder: Sundhedsstyrelsen, KL, Danske Regioner, 30 kommuner, offentlige institutioner, foreninger, og flere store butikskæder. Og der kommer hele tiden flere til. <https://www.roegfrifremtid.dk/bliv-partner/>

Røgfri Fremtid ønsker at inddrage flest mulige aktører – herunder også forældre og danskerne generelt.

Kommuner i partnerskabet februar 2018 – løbende tilmelder flere kommuner sig partnerskabet.

Rygevaner i Billund Kommune

17,8 procent af Billund Kommunes borgere er daglige rygere. Heraf er 9 procent storrygere, som ryger 15 cigaretter eller mere dagligt. (Borgere i alderen 16 - \geq 75 år)

For rygning blandt elever i Billund Kommunes grundskoler ses følgende estimater:

289 elever		7. klasse	
Elever	Antal	Procent	
Ryger mindst en gang i ugen	3	1,0	
Ryger sjældnere end hver uge	1	0,4	
Har røget jævnligt, men er holdt op	2	0,7	
Har prøvet at ryge	17	5,5	
Har aldrig røget	290	92,4	

301 elever		8. klasse	
Elever	Antal	Procent	
Ryger mindst en gang i ugen	12	3,6	
Ryger sjældnere end hver uge	5	1,4	
Har røget jævnligt, men er holdt op	5	1,4	
Har prøvet at ryge	24	7,1	
Har aldrig røget	294	86,5	

227 elever		9. klasse	
Elever	Antal	Procent	
Ryger mindst en gang i ugen	24	9,5	
Ryger sjældnere end hver uge	10	3,8	
Har røget jævnligt, men er holdt op	4	1,4	
Har prøvet at ryge	33	12,8	
Har aldrig røget	185	72,5	

Elever i alt 2017		7, 8. og 9. klasser	
Elever	Antal	Procent	
Ryger mindst en gang i ugen	39	4,3	
Ryger sjældnere end hver uge	16	1,7	
Har røget jævnligt, men er holdt op	11	1,2	
Har prøvet at ryge	74	8,1	
Har aldrig røget	769	84,7	

Brug af snus og vandpiber blandt elever i Billund Kommunes grundskoler

		8. og 9. klasse	
Elever i alt		Antal	Procent
Bruger snus mindst en gang i ugen		8	3
Bruger snus sjældnere end hver uge		12	5
Har tidligere brugt snus jævnligt		5	2
Har prøvet at bruge snus		29	11
Har aldrig prøvet at bruge snus		201	79

		8. og 9. klasse	
Elever i alt		Antal	Procent
Vandpibe			
Ryger mindst en gang i ugen		4	1
Ryger sjældnere end hver uge		10	4
Har røget jævnligt, men er holdt op		0	0
Har prøvet at ryge		28	11
Har aldrig røget		214	84

Det er dokumenteret, at mange unge i grundskolen eksperimenterer med rygning, og andelen af rygere stiger markant fra 7. til 9. klassetrin. Det er derfor vigtigt at sætte fokus på at forebygge rygning netop i denne aldersgruppe. Gennemsnitsalderen for rygestart er 15 år.

Undersøgelser viser, at overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse medfører øget risiko for at unge begynder at ryge. Rygning bliver en middel til at etablere sociale fællesskaber med klassekammerater. For at forebygge dette, skal der sættes ind med en fokuseret forebyggende indsats allerede i grundskolen. Forskning viser, at indsatser i grundskolen også kan holde unge røgfri på længere sigt.

Desuden er andre tobaks- og nikotinprodukter de senere år begyndt at fylde mere – ikke mindst blandt yngre målgrupper.

Rygevaner blandt 16-24 årige i Billund kommune:

- 18,7 procent af mændene ryger dagligt og er 7,4 procent storrygere.
- 14,2 procent af kvinderne ryger og 5,2 procent storrygere.

Unge har større risiko for at begynde at ryge, hvis nogen i familien eller vennegruppen ryger, men også lærerens rygning har markant betydning.

Rygning i ungdomsårene har en stærk sammenhæng med rygning i voksenlivet, så der er derfor god grund til at forebygge, at de unge begynder at ryge.

Kobling til kommunale udviklingsstrategier eller øvrige strategier/planer¹

- Sundhedspolitikken: Billund Kommune skal have fokus på røgfrie miljøer med sikring af forebyggelse af rygestart hos børn og unge
- Billund Kommunes Mission: "At varetage det lokale almenvællets interesser"
- Billund Kommunes vision: "At være familiens bedste valg"
- "Sammen finder vi ud af det"
- Børneinddragelse

Evt. Kobling til igangværende programmer, projekter og udviklingsopgaver²

Opgaven ind tænkes som en af flere kommende og eksisterende indsatsområder:

- En generel sundhedsfremme indsats på børne og ungeområdet f.eks. overvægt hos børn, kost på grundskoler og ungdomsuddannelser
- Opdatering af rygepolitikken for medarbejdere
- Øvrige forebyggende tilbud jf. Sundhedslovens § 119 om kommunens ansvar for forebyggelse og sundhedsfremme
- Fremtidig Ungeindsats
- Projekt forebyggelse af rygestart hos unge

Unge- og Kulturudvalget i Billund Kommune har godkendt et projekt om forebyggelse af rygestart hos unge i Billund Kommune. Projektet gennemføres i tæt samarbejde med - og ud fra samme målsætninger som - Region Syddanmarks tre årige projekt om Røgfri Fremtid. Det overordnede mål for projektet er, at ingen børn og unge ryger i 2030 og højst 5 procent voksne. Delmålet er, at maks. 10 % unge rygere i 2021.

Der er tre indsatser i projektet, som skal hjælpe eleverne til en røgfri fremtid:

1. Røgfri matrikel. 2. Røgfri skoletid for elever. 3. Røgfri skoletid for elever og lærere samt begrænsning for rygning til fester.

De enkelte uddannelser kan have egne mål opsat på baggrund af en lokal baseline måling. Én gang årligt om sommeren afholder Region Syddanmark arrangementer, hvor de skoler, der er rykket ét niveau op, deltager i en konkurrence om en begivenhed for eleverne.

¹ Udviklingsafdelingen kan hjælpe med koblingen til strategier/planer.

Formål

Formålet er at forebygge rygestart hos børn og unge, med henblik på:

- Generel sundhedsfremme i Billund Kommune
- Bedre og længere liv til flere borgere
- Forebygge ulighed i sundhed

Mål

Det overordnede mål er, at ingen børn og unge i Billund Kommune ryger i 2030.

Mål for grundskoler

1. At alle grundskoler i Billund Kommune har indført røgfri skoletid for såvel elever som lærere:
 - Elever: Alle skoler har indført og håndhæver røgfri skoletid august 2019
 - Medarbejdere: Alle skoler har indført og håndhæver røgfri arbejdstid august 2019.
2. At der årligt ses en faldende forekomst af rygere, snusbrugere og brugere af vandpiber
3. At ingen elever ryger i 2025 (Data fra Skolesundhed.dk)

Den primære forebyggende rygeindsats på grundskoler i Billund Kommune vil være X:IT. Et program udviklet af Kræftens Bekæmpelse, som følger anbefalingerne i Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakke om Tobak på grundniveau. Evalueringer viser, at på skoler der følger X:IT programmets tre indsatsområder er der 50 % færre elever, der ryger.

Indsatser til grundskolerne

Indsats X:IT	Indsats Information og dialog	Indsats Gratis rygestoptilbud
<p>Indsats: X:IT og Cool uden Røg Målgruppe: 7-9 klasse Udfører: Lærer på skolerne</p> <p>X:IT styrker elevernes evne til at modstå presset til at ryge og giver viden om rygningens skadelige virkninger. Samtidig skal X:IT sikre, at de unge i dagligdagen færdes i et røgfrit skolemiljø, hvor hverken elever eller lærere ryger. X:IT bygger på tre indsatsområder:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Røgfri skoletid 2. Undervisning 3. Røgfri aftale og forældreinvolvering <p>Kræftens Bekæmpelse har udarbejdet materialet til X:IT. Materialet er designet til at kunne indgå i enkelt fag, tværfaglige forløb og projektforsøg.</p> <p>Lektionerne indeholder fire emner: Pres, flertalsmisforståelser, sundhed, samfund.</p> <p>Eleverne skal undervises mindst 8 timer årligt over en treårig periode.</p> <p>På hver skole udpeges en 1-2 lærere som koordinator for X:IT. Vedkommende skal informere skolen om projektet og involvere de lærere, som skal undervise eleverne i X:IT.</p>	<p>Indsats: Forebyggende sundhedsinformation og dialog med elever og forældre om rygning. Målgrupper: Elever på mellemtrin 4-6 klasse og forældre. Udfører: Projektmedarbejder i samarbejde med skolerne.</p> <p>Dialog med eleverne om rygning om f.eks. personlige grænser, flertalsmisforståelser og sociale kompetencer.</p> <p>En rygeforebyggende indsats til målgruppen prioriteres på linje med X:IT indsatsen til 4-6 klasser. Indsatser til målgruppen aftales samarbejde med skoler, elever og skolebestyrelser.</p> <p>Til 6. klasseelever kan man bruge noget af materialet fra X:IT.</p> <p>Sex og Samfund har godt materiale om sociale fællesskaber, trivsel og mental sundhed og samarbejde med forældrene.</p>	<p>Børn og unge: Indsats: Gratis rygestopforløb Målgruppe: Børn og unge Udfører: Kommunale rygestopvejledere fra Træningsenheden</p> <p>Voksne medarbejdere: Indsats: Gratis rygestopforløb. Målgruppe: Voksne medarbejdere på grundskolerne. Udfører: Kommunale rygestopvejledere fra Træningsenheden eller rygestoptilbud på Grindsted Apotek.</p> <p>Rygestoptilbud: Et tilbud består af 6 individuelle samtaler. Desuden rygestoptilbud ved Liva apen.</p> <p>Erfaringer fra andre kommuner viser, at det ikke er muligt gennemføre rygestopkurser i grupper for børn i grundskolen. De møder ikke op.</p> <p>Den kommunale sundhedstjeneste inkluderer systematisk rygning i udskolingssamtalen i alle 8. klasser i grundskolen.</p> <p>Elever, der ryger tilbydes rygestop. Hidtil har ingen af disse elever i kommunen ønsket et rygestoptilbud.</p>

<p>½ årlige netværksmøder mellem projektleder, projektmedarbejder og skolekoordinatorerne. Desuden ad hoc eksterne undervisere fra f.eks. Kræftens bekæmpelse, regionens projektmedarbejder m.fl.</p> <p>Kræftens Bekæmpelse afholder 3 timers opstarts workshop for lærer-koordinatorer ved opstart af X:IT kommunen.</p> <p>Bilag 3: X:IT Forebyg rygning i 7.-9. klasse.</p>		
---	--	--

Forslag til indsatser ud over X:IT program:

- 1 årligt fælles møde mellem X:IT koordinatore og ungdomsuddannelser i forhold til overgang til ungdomsuddannelse. Forebygge rygestart.
- Finde alternative sociale aktiviteter til rygning i frikvartererne
- Rygeforebyggende indsatser i

Projektet baseres på samarbejde og inddragelse af alle relevante parter på skolerne: Elever, skolebestyrelser, MED-udvalg og ledelse. Projektlederen og projektmedarbejderen vil løbende afholde møder med de enkelte skoler for at afklare og aftale, hvordan projektet kan og skal forløbe på skolen.

Ansvarsfordeling ved implementering

Sundhedsstaben - projektmedarbejder	Skoler
Tovholder på X:IT	Håndhæver Røgfri Skoletid
Understøtter og samarbejder med elever, lærere og forældre om implementering af X:IT og røgfri skoletid	1-2 lærer-koordinatorer på hver skole er tovholder for implementering af X:IT
Afholder netværksmøder lærer-koordinatorerne	Gennemfører undervisningen om tobak og rygning jf. X:IT programmet.
Samarbejder med skolerne om rygeforebyggende tiltag til 4-6 klasser	Samarbejder med projektmedarbejder om rygeforebyggende tiltag til 4-6 klasser
Projektmedarbejder samarbejder med lærer-koordinatorerne om røgfrie aftaler mellem elever og forældre	

Se bilag 1 side 15-18 om nærmere opgavefordeling.

Effekt af X:IT og graden af målopnåelse afhænger af flere forhold. Rapporten fra Videnscenter for Forebyggelse viser, at bedst mulig effekt af X:IT kræver:

- At politikere og kommunens skole- og sundhedsområde bakker fuldt op indsatsen
- At skolelederne tydeligt bakker op om projektet på egen skole, ved at sikre et røgfrit miljø og kontinuerlig støtte skolens koordinatore og lærere i implementeringen af X:IT
- At der etableres netværk for skolernes koordinatore på tværs af skolerne
- Forældreopbakning: Lokal forældresamarbejde på skolerne og informationsmøder

Syddjurs Kommune implementerede X:IT maj 2017 har gjort følgende erfaringer:

Det der virker:

- Undervisningsmaterialet X:IT
- Når X:IT koordinator også er rygestopvejleder – eleverne har tillid
- Røgfri skoletid: Efter indførsel af røgfri skoletid, står eleverne ikke længere og ryger ved busstoppestederne
- Præmie ved lodtrækning blandt klasser, der har indgået røgfri aftaler. PR i lokale medier og overrækelse af præmie ved f.eks. udvalgsformand

Udfordringer:

- X:IT koordinatorene på skolerne skal presse ledelsen til at få de timer, der er planlagt til deres X:IT koordinator funktion

- Manglende kollegial opbakning fra lærer kolleger
- Når skoleledere ikke sanktionerer efter anbefalingerne, hvis elever eller lærere ryger i skoletiden
- Manglende tilbagemeldinger til sundhedsafdelingens projektmedarbejder på X:IT forløbene. Mails fra konsulenten bliver sjældent besvaret
- X:IT koordinatoren skal rykke sine kolleger for de røgfri aftaler mellem elever og forældre. X:IT koordinatoren føler sig klemt kollegialt
- Det er svært for forældrene at være tro mod røgfri aftaler. Det er svært at være i dialog med de unge især i 9. klasse
- Når rygning er "det mindste problem" for et den unge

Leverancer

Indsætterne X:IT er flerstrengede og forløber samtidigt. Det er ikke muligt at adskille den enkelte leverance i forhold til hver af de tre mål i projektet.

For at opnå målene iværksættes følgende leverancer:

- Ansættelse en projektmedarbejder i Sundhedsstaben
- X:IT program i 3 år på skolerne
- Frikøb af lærer-koordinatore til implementering af X:IT på skoler og deltagelse netværksgruppe
- Rygestoptilbud ved rygestopvejleder med kompetencer på børne/unge området

Projektmedarbejders opgaver:

- Sikre ensartethed og kvalitet i implementeringen af X:IT på skolerne
- Varetage det praktiske samarbejde med skolerne
- Tovholder for lærer-koordinatorene
- Samarbejde med skolernes forældrebestyrelser og afholde informationsmøder på skolerne.
- Tilbyde rygestopforløb eller henvise elever, der ønsker at stoppe, til rygestop vejlederen på Træningsenheden.
- Dialog og informationsmøder med elever, forældre og lærere til mellemtrin.
- Udarbejde møde- og workshop materiale.

Yderligere opgaver

- Projektmedarbejderen varetager også forebyggelse af rygestart på ungdomsuddannelser
- Samarbejder med Region Syddanmarks projektmedarbejder
- Projektgruppen

Organisering

- Bestiller: Politikere og Direktion i Billund Kommune
- Ejer: Sundhedsstaben.
- Styregruppe: Thomas Reintoft, Stephanie Storbank, Ann Charlotte G. Vilstrup, Morten Kirk Jensen, Lene Bruun, skoleleder fra gymnasie og erhvervsskoler, forældrerepræsentanter.
- Projektgruppe: Projektleder Margrethe Pedersen, projektmedarbejder, kommunal rygestopkonsulent Tina Ebbesen, lærer-koordinator, skoleelev og elev fra ungdomsuddannelse. Lene Bruun inddrages ad hoc. Desuden inddrages Unni Dokkedal ad hoc til analyseopgaver.
- Referencegruppe: Elevrådsformand fra hver ungdomsuddannelse, elevrådsformand fra folkeskoleområdet, Tenna Christiansen Kræftens Bekæmpelse, en repræsentant fra skolebestyrelser, Handelsstandsforeningen, civilsamfund/idrætshaller. Desuden relevante fagpersoner i forhold til konkrete indsatsområder.

Budget

Samlet budget for den tre årige projektperiode: 1.515.000 kr.

Finansiering af leverancer i projektperioden	
Leverance	Budget
Projektmedarbejder 3 år til indsats i grundskole og ungdomsuddannelser	655.000,00 kr.
Rygestopvejleder Træningsenheden	10.000,00 kr.

Årlige udgifter X:IT specificeret		
Indsats	Pris pr år	Budget for 6 skoler i 3 år
Røgfri aftaler mellem elever og forældre fornyes årligt	1.300 kr.	3.900 kr.
Workshop ved Kræftens Bekæmpelse ½ dag	7.000 kr.	7.000 kr.
To lærer-koordinatører pr. skole a ca.15 timer årligt	9.000 kr.	162.000 kr.
Præmie til årlig X:IT konkurrence til elever med røgfri aftale	2.000 kr.	6.000 kr.
Elevhæfte og lærervejledning på hjemmeside hentes gratis på hjemmeside: http://www.op-i-roeg.dk/		

Øvrige udgifter	
Udgifter	Budget
Kørsel til projektmedarbejderen (65 km ugentlig i 40 uger x 3 år)	30.000 kr.
Forplejning ved møder med eksterne samarbejdspartnere	5.000 kr.
2 netværksmøder årligt a 3 timer for 12 lærer-koordinatører a 300 kr. timen x 3	70.000 kr.

Finansiering

Finansiering af indsats på grundskoler til implementering af X:IT og rygestoptilbud via Sundhedspolitikken fra oktober 2018 til udgangen af 2021.

Herefter overgår opgaven til driftsområdet. Det vil sige, at det skal med i budgetforhandlinger i forhold til budget 2022.

Tids- og aktivitetsplan med milepæle

Projektet er en intensiv indsats fra oktober 2018 til udgangen af 2021. Herefter opfølgende indsats de næste 10-12 år jf. Røgfri Fremtid og Sundhedspolitikken.

Der er udarbejdet forslag til tidsplan for opstart af implementering af X:IT. Projektgruppen udarbejder detaljeret tidsplan for projektet.

X:IT programmet bygger på tre indsatsområder:

1. Røgfri skoletid
2. Undervisning
3. Røgfri aftale og forældreinvolvering

Tidsramme for projektstyring		
Aktører	Opgaver	Startdato
Styregruppe	Projektansvarlig. Sikre nødvendige ressourcer, godkende projektbeskrivelse. Forankring i organisationen.	5. september 2018
Projektmedarbejder	Varetager det praktiske samarbejde med skolerne og er tovholder for lærer-koordinatørerne.	Ansættelse 1. februar 2019
Projektgruppe	Drift af projektet, kommunikation, rapportere, evaluere.	Februar 2019
Tidsramme for grundskoler		
Aktører	Opgaver	Startdato
Skoler der ønsker at deltage	Cool uden røg konkurrence – fotokonkurrence Undervisning ved skolens lærere	September-oktober 2018
Alle skoler	Høring af projektplanen i elevråd og forældrebestyrelser	Oktober 2018
Alle skoler	Møder mellem skoleleder, lærer-koordinator, Margrethe Pedersen og projektmedarbejder	Februar - marts 2019
Alle skoler	Workshop for lærer- koordinatører + skoleledere	Februar 2019
Alle skoler	Implementering af X:IT undervisning	Marts 2019
Alle skoler	Røgfri aftaler mellem elever og forældre	Inden sommerferien 2019

Alle skoler	Røgfri skoletid for elever og medarbejdere på grundskoler	August 2019
Alle skoler	Kvartalsmøder mellem projektmedarbejder, skoleleder og lærer-koordinator	4 gange årligt første år herefter ½ årligt
Alle skoler	½ årlige netværksmøder for lærer-koordinatorer	Juni og november
Privatskoler i Billund Kommune		
Alle skoler	Skolerne opfordres til at gøre en indsats for at forebygge af rygestart blandt børn og unge. Billund Kommune vil bistå skolerne efter aftale.	Efter aftale

Evalueringsplan og læring

Det overordnede mål er, at ingen børn og unge i Billund Kommune ryger i 2030.

Projektet evalueres ved:

1. At der årligt ses en faldende forekomst af rygere, snusbrugere og brugere af vandpiber
 - Metode: Skolesundhed.dk eller spørgeskemaundersøgelser
2. At alle skoler har indført og håndhæver røgfri skoletid for elever og medarbejdere august 2019
 - Metode: Spørgeskemaundersøgelse
3. At processen for implementering af røgfri skoletid og X:IT evalueres.
 - Metode: Interviews af elever, forældre, lærer-koordinatorer, skoleledere og projektmedarbejdere.
4. At ingen elever ryger i 2025
 - Metode: Skolesundhed.dk

Efter projektperioden har skolerne selv ansvar for drift og evalueringer.